

IDEGENFORGALOM FÖLDRAJZA

GEOGRÁFUS MESTERSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

Miskolc, 2017

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Részletes tematika
3. Gyakorlati feladatok
4. Vizsgakérdések, írásbeli zárthelyi dolgozat

1. Tantárgyleírás

Tantárgy neve: Idegenforgalom földrajza Tárgyfelelős: Siskáné Dr. Szilasi Beáta, egyetemi docens	Tantárgy kódja: MFKST730003 Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz- Geoinformatika Intézet Tantárgyelem: kötelező
Javasolt félév: 1.	Előfeltételek: nincs
Óraszám/hét (ea+gyak): 2+1	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás és vizsga
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali
A tárgy célja és feladata: A tárgy célja az idegenforgalom alapjainak elmélyítése mellett a földrajzi térbeliség hangsúlyozása, melynek során a turizmus térbeli gazdasági-és társadalmi hatásaival is megismerkednek a tárgy hallgatói. Az alapfogalmak értelmezését követően a hallgatók megismerkednek a turizmus nemzetközi vonatkozásaival. Fontos kérdés, hogy gazdasági szempontból milyen hatásai vannak a turizmusnak az egyes kontinensek (országok) pénzügyi mérlegeire. Megismerkednek a turizmust befolyásoló főbb környezeti problémákkal, valamint az egyes turisztikai típusok által előidézett szennyezések jellemzőivel. Kiemelten fontos része a tárgynak a Magyarországra vonatkozó ismeretek folyamatos beépítése az ismeretanyagba, melynek lezárása egy összegzés a magyarországi turisztikai régiók jellemzőiről. A tárgy keretében bővül a természet- és társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseit, az ezekre vonatkozó elméleteket összegző tudás.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a földrajztudomány általános és specifikus jellemzőit, belső törvényszerűségeit, határait, legfontosabb fejlődési irányait, kapcsolódását a rokon szakterületekhez. Ismeri a földrajz vizsgálható folyamatait, rendszereit, tudományos problémáit, erről széles körű szakirodalmi tájékozottsággal rendelkezik. Ismeri a természet- és társadalomföldrajz mélyebb összefüggéseit, az ezekre vonatkozó elméleteket. Ismeri a rendezett adatbázisokban elvégezhető műveleteket és modelleket. képesség: Képes a földrajztudomány ismeretrendszerét alkotó különböző elképzelések részletes analizésére, az átfogó és speciális összefüggések szintetizálására és azok értékelésére, a földrajztudományi elméletek, elvek kritikus szemléletű bírálatára a változó természeti és társadalmi környezet tükrében. Képes a földrajztudomány egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni. attitűd: Törekszik a földrajzi szférákban lejátszódó folyamatok minél szélesebb körű megismerésére, szintetizálására. Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit, a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettsége irányítja és alakítja tetteit. Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik. Törekszik arra, hogy a geográfia területén tudását folyamatosan továbbfejlessze. autonómia és felelősség: Kialakított szakmai véleményét előre ismert döntési helyzetekben önállóan képviseli, és felelősséget vállal azok környezeti és társadalmi hatásaiért.	
Tantárgy tematikus leírása: 1. ea. Az idegenforgalom mint rendszer, bevezetés. 1. gy. Utazásszervezés története, bevezetés. 2. ea. Az idegenforgalom és környezete. Szezonális és krízisérzékenység. Idegenforgalmi alany-típusok. 2. gy. Utazásszervezés folyamata, legfontosabb szakaszai. 3. ea. Az idegenforgalmi alanyok statisztikai rögzítése. A turizmus felosztása. A turizmus földrajzának tárgya. 3. gy. A beutazás fázisai: ajánlatkészítés, programszervezés. A beutazás fázisai:	

előkalkuláció, közlekedés.

4. ea. A turizmus nemzetközi földrajza, története.

4. gy. Szerződéstípusok. Szerződéstípusok külföldi partnerrel, fizetési módozatok.

5. ea. A turizmus nemzetközi földrajza, földrészek részvétele a turisztikai piacon. Európa és Afrika turizmusa.

5.-12 gy. Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.

6. ea. A turizmus nemzetközi földrajza, földrészek részvétele a turisztikai piacon. Amerika és Ázsia és Óceánia turizmusa.

7. ea. A turizmus és a természeti környezet. Tömegetturizmus vs. szelídturizmus, a geoturizmus fogalma, jellemzői.

8. ea. Az idegenforgalom társadalmi vonatkozásai, főbb formái. Kulturális, történelmi adottságok szerepe a turizmusban.

9. ea. A szervezett utazások legfontosabb formái. Turizmus és vendéglátás.

10. ea. A magyarországi turisztikai régiók főbb jellegzetességeinek bemutatása.1.

11. ea. A magyarországi turisztikai régiók főbb jellegzetességeinek bemutatása.2.

12. ea. A magyarországi turisztikai régiók főbb jellegzetességeinek bemutatása.3.

13. ea. Tények és adatok. Magyarország turisztikai helyzete a legfrissebb statisztikai adatok alapján. Turisztikai hot spot-ok a világban, a turisták szerepe a desztinációk rangsorának kialakításában.

13. gy. A feladatok javítása.

14. ea. Összegzés, elővizsga lehetősége.

14. gy. Aláíráspótlás lehetősége.

Félévközi számonkérés módja:

A gyakorlati órákról maximálisan 3 alkalommal megengedett a hiányzás. Esettanulmányok elemzésének sikeres teljesítése, a megfelelő szint elérése, ami beleszámít, mint félévközi feladat teljesítés a vizsgajegybe 20%-ban. Írásbeli vizsga tesztekkel. A vizsgajegy az órán végzett szóbeli munkában jelentkező aktivitásból (10%), a gyakorlati feladat teljesítéséből (20%), valamint a félévvégi vizsgajegyből (70%) tevődik össze.

Értékelés:

100–81%: jeles, 80–71%: jó, 70–61%: közepes, 60–51%: elégséges, 50–0%: elégtelen

Kötelező irodalom:

Gyuricza L. 2009: A turizmus nemzetközi földrajza, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 319 p.

Michalkó G. 2007: Magyarország modern turizmusföldrajza. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 288 p.

Michalkó G. 2012: Turizmológia: Elméleti alapok. Akadémiai Kiadó, Budapest, 266 p.

Williams, S. 1998: Tourism geography. Routledge series, London and New York, 225 p.

Ajánlott irodalom:

Michalkó Gábor-Rátz Tamara: Egészségturizmus és életminőség Magyarországon. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2011.

Bodnár L. 2000: A turizmus földrajzi alapjai, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kaspar, C. 1992: Turisztikai alapismeretek, Novion Stúdió, Budapest.

Geographycal Bulletin, Hungarian Research Journal, Budapest

2. Részletes tematika

Dátum	Előadás
09.10.	Az idegenforgalom mint rendszer, bevezetés. Az idegenforgalom földrajzi környezete, elemei.
09.17.	Az idegenforgalom és környezete. Szezonális és krízisérzékenység. Idegenforgalmi alany-típusok. Hot spot-ok a Világban.
09.24.	Az idegenforgalmi alanyok statisztikai rögzítése. A turizmus felosztása. A turizmus földrajzának tárgya.
10.01.	A turizmus nemzetközi földrajza, története. Földrészek részvétele a turisztikai piacon, Európa.
10.08.	Földrészek részvétele a turisztikai piacon, Afrika.
10.15.	A turizmus nemzetközi földrajza, földrészek részvétele a turisztikai piacon. Amerika és Ázsia és Óceánia turizmusa.
10.22.	Oktatási szünet.
10.29.	A turizmus és a természeti környezet. Tömegturizmus vs. szelíd turizmus, a geoturizmus fogalma, jellemzői.
11.05.	Az idegenforgalom társadalmi vonatkozásai, főbb formái. Kulturális, történelmi adottságok szerepe a turizmusban.
11.12.	A magyarországi turisztikai régiók főbb jellegzetességeinek bemutatása.1.
11.19.	A magyarországi turisztikai régiók főbb jellegzetességeinek bemutatása.2.
11.26.	A magyarországi turisztikai régiók főbb jellegzetességeinek bemutatása.3.
12.03.	Tények és adatok. Magyarország turisztikai helyzete a legfrissebb statisztikai adatok alapján.
12.10.	ELŐVIZSGA!

Dátum	Gyakorlat
09.10.	Utazásszervezés története, bevezetés.
09.17.	Eger rendezvény.
09.24.	Utazásszervezés folyamata, legfontosabb szakaszai.
10.01.	A beutazás fázisai: ajánlatkészítés, programszervezés. A beutazás fázisai: előkalkuláció, közlekedés.
10.08.	Szerződéstípusok. Szerződéstípusok külföldi partnerrel, fizetési módok.
10.15.	Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.
10.22.	Oktatási szünet.
10.29.	Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.
11.05.	Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.
11.12.	Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.
11.19.	Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.
11.26.	Az elméleti órák anyagához kapcsolódó feladatok, a hallgatók által készített feladat bemutatása, értékelése.
12.03.	A feladatok javítása
12.10.	Pótlási lehetőség az aláírás megszerzéséhez.

3. Gyakorlati feladatok

A félév során egy gyakorlati feladatot kell teljesíteni, aminek két része van.

1. feladat: Készítsen egy helyesen megtervezett utat az utazásszervezés kapcsán megismertek figyelembe vételével. Az útra vonatkozóan készítsen részletes programbemutatót és egy főre vonatkozó árkalkulációt. Részletezze az egyes költségformákat (szállás, utazás, belépők stb.) Az útról készítsen egy 15 perces Power Point előadást, melyet szóban bemutat a gyakorlati órán.

2. feladat: Gyűjtsön statisztikai adatokat egy kiválasztott kontinens turizmusföldrajzára vonatkozóan, figyelembe véve az előadásokon megismert statisztikai mutatókat! A választott kontinens idegenforgalmi jellemzőiről és helyzetéről a Világ turizmusában, használja fel a statisztikai adatokat, és saját elemzésekkel támassza alá a leírtakat!

4. Vizsgakérdések, írásbeli zárthelyi dolgozat

Idegenforgalom földrajza. vizsgateszt

1/a. kérdés: Sorolja fel a térképen látható idegenforgalmi régiókat! (9 pont)

1. Észak-Magyarország turisztikai régió
2. Észak-Alföld turisztikai régió
3. Tisza-tó turisztikai régió
4. Budapest–Közép-Duna-vidék turisztikai régió (Budapest és környéke)
5. Dél-Alföld turisztikai régió
6. Dél-Dunántúl turisztikai régió
7. Balaton turisztikai régió
8. Közép-Dunántúl turisztikai régió
9. Nyugat-Dunántúl turisztikai régió

1/b. kérdés: Jellemezzen egyet a fenti régiók közül! (10 pont)

2. kérdés: Határozza meg a szezonális fogalmát és írjon példákat! (6 pont)

Válasz: Az idegenforgalmi iparág terhelése és jövedelemtermelése időben egyenetlen. A jelentős turizmuselméleti háttérrel rendelkező szezonális a nyáron népszerű – fürdőzésre alkalmas – vízpartok és a síturizmusban érintett téli desztinációk mellett minden turisztikai célterületet érint. A magyarországi turizmusban a nyári időszak meghatározó, amit ellensúlyozandó az elmúlt években számos fejlesztés történt országszerte, és a turisztikai marketingtevékenység is hozzájárult az úti célok vonzerejének növeléséhez az ősztől tavaszig tartó hónapokban.

3. kérdés: Milyen motivációkat ismer, melyek meghatározzák a turizmust, és annak környezetét? (5 pont)

Válasz:

- Fiziológiai motivációk
- Pszichikai motivációk
- Társadalmi motivációk
- Kulturális motivációk
- Státusz-és presztizs-motivációk

4. kérdés: Milyen kritériumai vannak a falusi turizmusnak? (6 pont)

Válasz:

- A résztvevők köre
- Földrajzi behatároltság
- A kínálat jellemzői
- Támogatások
- A szervezett háttér
- A belföldi kereslet
- A turisztikai fogadókészség javítása: projektek készítése, szálláshelyek minősítési rendszere, költségelemzési kutatások közreadása, adókedvezmény, beruházások és felújítások.
- Az adótörvényben: a kiemelt gyógyhelynek, üdülőhelynek nem minősülő községben és a már kialakult tanyás térségben saját tulajdonú lakás üdülési célú hasznosítása.
- A falusi turizmus különböző ágazatai az idegenforgalom sajátos ágazatát jelentik, ahol a vendéglátás a vendégfogadó család kereteibe illeszkedik, és kiegészítője a falusi életnek.

A legfontosabb fejlesztési feladatok:

- A szálláshely és a programkínálat bővítése
- A szálláshely minőségi színvonalának javítása
- Az agrárgazdaság és a turizmus együttes fejlesztése
- A humán infrastruktúra javítása
- A szervezeti háttér javítása